

Σήματα από το περιβάλλον 2001

Σύνοψη

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Σχεδιασμός εξώφυλλου: Ρολφ Κουχλινγ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Τα περιεχόμενα της παρούσας έκθεσης δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη τις επίσημες απόψεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος ή οποιοδήποτε πρόσωπο ή εταιρεία που ενεργεί εξ ονόματος του οργανισμού δεν φέρουν ουδεμία ευθύνη για πιθανή χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην έκθεση.

Στο διαδίκτυο υπάρχει οποιαδήποτε άλλη πληροφορία για τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (<http://europa.eu.int>)

Η βιβλιογραφία βρίσκεται στο τέλος της έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Οργανισμός Εκδόσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση, 2000

ISBN 92-9167-276-9

© ΕΟΠ, Κοπεγχάγη, 2000
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Εκδόθηκε στο Γερμανία

Τυπώθηκε σε ανακυκλώσιμο χαρτί.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος
Kongens Nytorv 6
DK-1050 Κοπεγχάγη Κ
Δανία

Τηλ. +45-33 36 71 00
Φαξ +45-33 36 71 99

Ηλεκτρονική διεύθυνση: eea@eea.eu.int
Ιστοσελίδα: <http://www.eea.eu.int>

Σήματα από το περιβάλλον 2001

Σύνοψη

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής**Γεγονότα και στοιχεία****Συνολικά, τι βλέπουμε;**

Παραμένουν τα πλέον δύσκολα ως προς την επίλυσή τους περιβαλλοντικά προβλήματα. Αυτά τα προβλήματα αποτελούν και τις προτεραιότητες του έκτου προγράμματος δράσης για το περιβάλλον 2001-2010: αντιμετώπιση της μεταβολής του κλίματος, προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων και των φυσικών πόρων, καθώς και περιβάλλον και υγεία.

Δεδομένου ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου συνδέονται στενά με την κατανάλωση ενέργειας, όλα τα δυσχερή προβλήματα - η χρήση ενέργειας (ιδίως στον τομέα των μεταφορών και από τα νοικοκυριά), υδάτων και γης, καθώς και τα προβλήματα των νιτρικών ιόντων και των αποβλήτων - αντανακλούν τ'ι συνολικό εύρος της χρήσης πόρων.

- Οι εισροές έξι σημαντικών επικίνδυνων ουσιών (βαρέα μέταλλα και οργανικές ουσίες) στο Βορειοανατολικό Ατλαντικό μειώθηκαν μεταξύ 1990-1998
- Η κατάσταση του οξυγόνου στην πλειονότητα των ποταμών στην Ευρώπη είναι καλή, δηλαδή κορεσμός σε οξυγόνο άνω του 70%. Στις χώρες της Νότιας και Δυτικής Ευρώπης εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένοι μολυσμένοι ποταμοί.

- Οι εκπομπές των έξι αερίων θερμοκηπίου μειώθηκαν κατά 2 % μεταξύ 1990 και 1998, όμως προβλέπεται ότι έως το 2010 θα μειωθούν μόλις κατά 1% (από τα επίπεδα του 1990). Οι εκπομπές φθοριωμένων αερίων προβλέπεται ότι θα αυξηθούν κατά 60-70% (σε σχέση με τα επίπεδα του 1995).

- Οι συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων στους ποταμούς δεν έχουν μεταβληθεί, ενώ μικρότεροι ποταμοί ξεχωρίζουν με υψηλές συγκεντρώσεις.

Βασικοί δείκτες

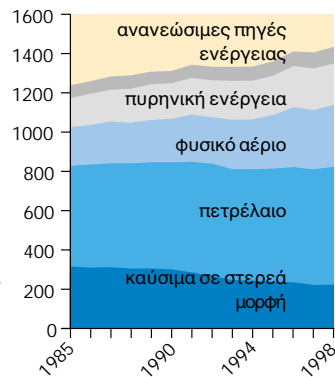
Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου

εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου CO₂

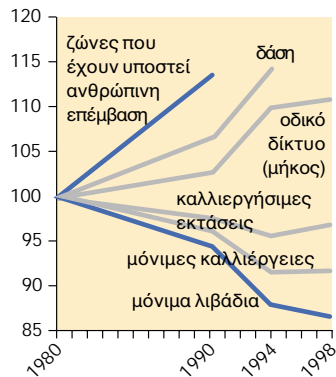
Κατανάλωση ενέργειας

εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου

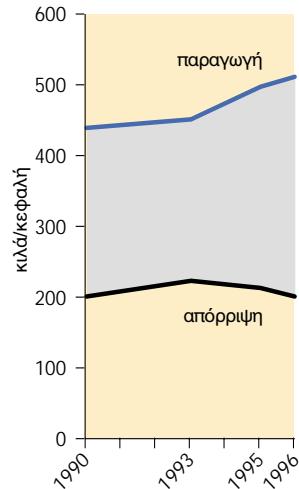

Χρήση γαιών

1980=100

Αστικά απόβλητα

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής**Γεγονότα και στοιχεία**

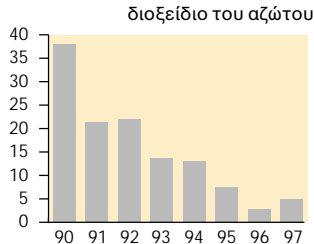
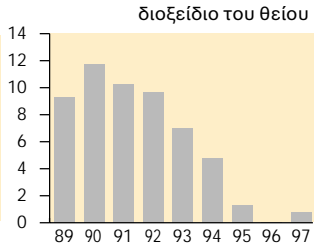
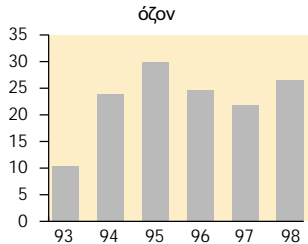
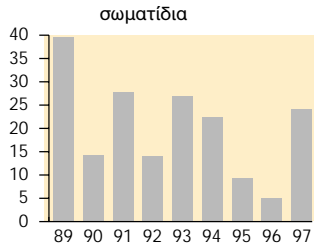
Κατά συνέπεια, η πρόκληση αφορά τα εξελισσόμενα πρότυπα και την κλίμακα κατανάλωσης και παραγωγής: οι μεταφορές αυξάνονται συνεχώς, ιδίως όσον αφορά τους λιγότερο βιώσιμους τρόπους μεταφοράς (οδική και εναέρια)-οι μεταφορές αποτελούν κεντρική δραστηριότητα του τομέα του τουρισμού, ο οποίος εξελίσσεται ως ο πρώτος τομέας υπηρεσιών στην ευρωπαϊκή οικονομία· αναδύονται νέες καταναλωτικές δαπάνες, οι οποίες μετατοπίζονται από βασικές σε λιγότερο βασικές ανάγκες (μεταφορές, καύσιμα, αναψυχή)-η γεωργία μολονότι δεν επεκτείνεται πλέον, παραμένει σε μεγάλο βαθμό εντατική.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι που αφορούν το περιβάλλον και τη βιωσιμότητα, απαιτείται μεγαλύτερη αποδοτικότητα όσον αφορά τη χρήση των υλικών και της ενέργειας.

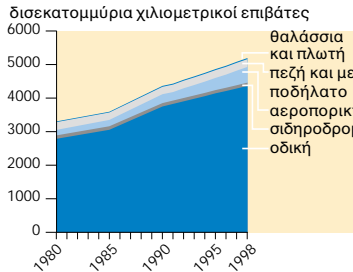
- Η παραγωγή αποβλήτων εξακολουθεί να αυξάνεται (σε ένα επίπεδο 5-10 % μεταξύ 1995 και 1998) και παραμένει στενά συνδεδεμένη με την οικονομική ανάπτυξη.
- Η συνολική κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ αυξήθηκε κατά μέσο όρο με ρυθμό άνω του 1% ετησίως την περίοδο μεταξύ 1980 και 1998, ενώ το ΑΕγχΠ αυξήθηκε με ρυθμό 2% γεγονός που καταδεικνύει έλλειψη απόλυτης αποδέσμευσης.
- Η ζήτηση καυσίμων για τις μεταφορές αυξάνεται με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με τη συνολική ζήτηση ενέργειας.
- Ο μέσος ρυθμός αύξησης των συνολικών χιλιομέτρων ανά επιβάτη κατά την περίοδο 1980 ως 1998 ήταν 2,8% ετησίως, ελαφρώς υψηλότερος σε σχέση με τον ρυθμό αύξησης του ΑΕγχΠ. Μέχρι το 2010 αναμένεται περιορισμένη αποδέσμευση από την οικονομική ανάπτυξη.

Βασικοί δείκτες

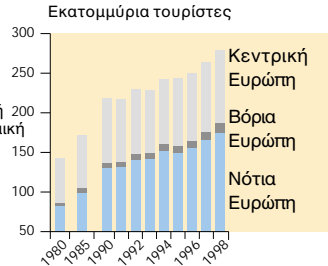
Ποιότητα του αέρα στο αστικό περιβάλλον (μέσος αριθμός ημερών κατά τις οποίες παρατηρείται υπέρβαση των ορίων)

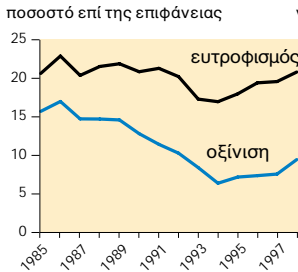
Μεταφορά επιβατών

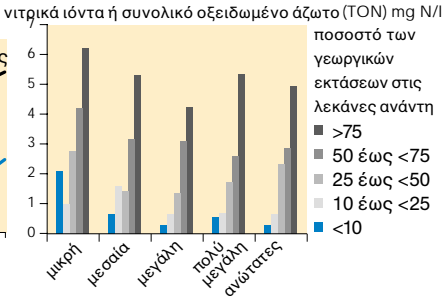
Διαμονές τουριστών

Βλάβες στα οικοσυστήματα (ατμοσφαιρική ρύπανση)

Συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων (με βάση το μέγεθος των ποταμών)

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

Γεγονότα και στοιχεία

Πρόοδος όσον αφορά την οικολογική απόδοση

Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών προβληματισμών σε τομεακές πολιτικές προοδεύει με αργό ρυθμό μέσω της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής των διαφόρων μέσων.

Μεταξύ 1990 και 1998, η οικολογική απόδοση στους τομείς των μεταφορών, του ενεργειακού εφοδιασμού και της γεωργίας αυξήθηκε, με αποτέλεσμα την απόλυτη αποσύνδεση των ουσιών οξίνισης και των προδρόμων ουσιών του όζοντος.

Σημειώθηκε βελτίωση όσον αφορά την οικολογική απόδοση για τη χρήση ενέργειας και τις σχετικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στους τομείς του ενεργειακού εφοδιασμού και της γεωργίας, όχι όμως και στον τομέα των μεταφορών. Ο αριθμός των εισερχόμενων τουριστών αυξήθηκε με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με το σύνολο των επιβατικών μεταφορών.

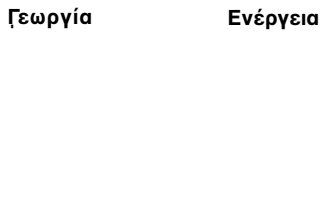
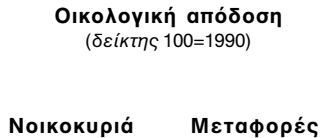
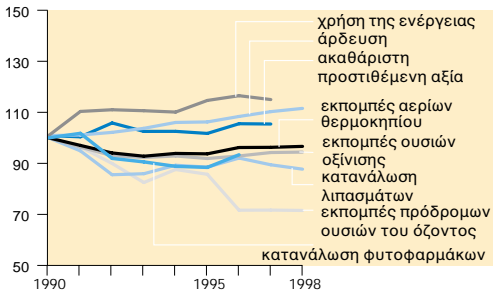
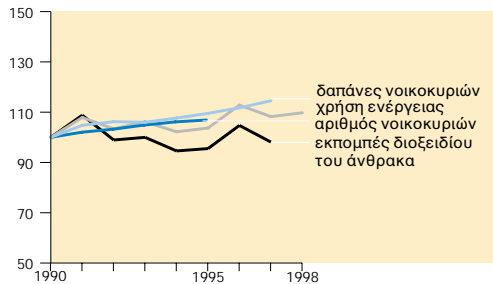

- Παραγωγή ηλεκτρισμού: η περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα ανά μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα έχει μειωθεί, ωστόσο απαιτείται η ανάληψη δράσης προκειμένου να εξασφαλιστεί περαιτέρω μείωση σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κυότο.

- Οι μεταφορές επιβατών και προϊόντων εξακολουθούν να αυξάνονται. Αποδέσμευση των εκπομπών ουσιών οξίνισης και προδρόμων του όζοντος ουσιών, ενώ οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου εξακολουθούν να αυξάνονται.
- Τομέας προσφοράς ενέργειας: οι εκπομπές των σημαντικότερων ρύπων στην ατμόσφαιρα μειώθηκαν μεταξύ 1990 και 1998 παρά την αύξηση 12% που σημειώθηκε στη συνολική παραγωγή ενέργειας και παρά την αύξηση 17% (έως το 1997) της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας. Το 1998, οι εκπομπές σημείωσαν αύξηση.

Βασικοί δείκτες

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

Στον τομέα της γεωργίας, η αύξηση της παραγωγικότητας ανά εκτάριο είχε ως αποτέλεσμα να επιτευχθεί μικρή πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση της οικολογικής απόδοσης, με σταθερή ουσιαστικά χρήση ενέργειας, υδάτων και αρδευόμενων γαιών, καθώς και λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Η αποτελεσματική εφαρμογή της υφιστάμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας θα μπορούσε να συμβάλλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου.

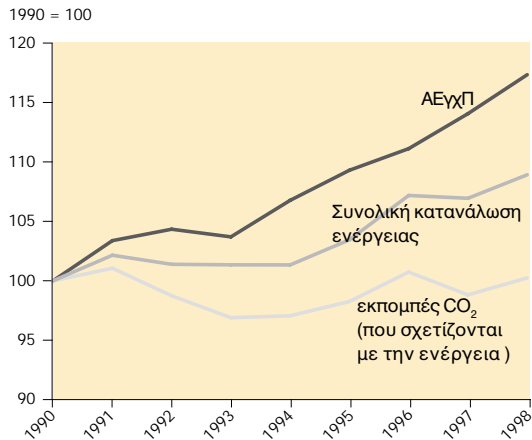
Ωστόσο, η ενίσχυση της οικολογικής απόδοσης αντισταθμίζεται από την επέκταση βασικών τομέων, όπως οι μεταφορές και ο τουρισμός, με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η απόλυτη μείωση της συνολικής επιβάρυνσης για το περιβάλλον.

Γεγονότα και στοιχεία

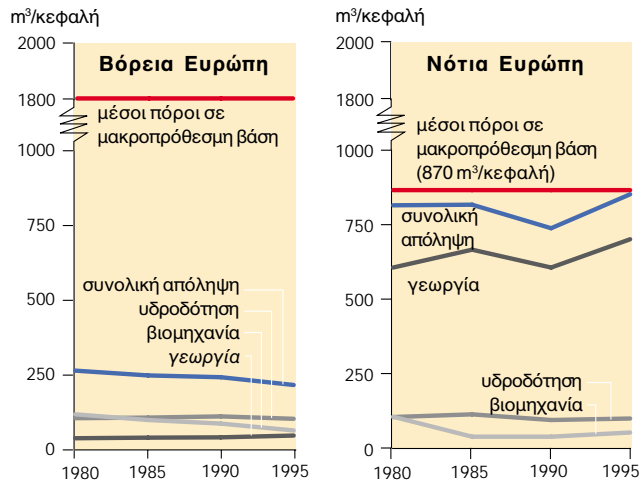
- Η οικονομική ανάπτυξη και η αύξηση του πληθυσμού, εξακολουθούν να απαιτούνει πρόσθετη χρήση ενέργειας. Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας έχουν αποδευμευτεί εν μέρει από την οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση του πληθυσμού.
- Οικολογική απόδοση στον τομέα της γεωργίας: μικρότερη πρόοδος σε σχέση με άλλους τομείς. Η κατανάλωση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων έχει μειωθεί, αλλά τα προβλήματα που αφορούν το πλεόνασμα θρεπτικών ουσιών παραμένουν.
- Τομέας νοικοκυριών: οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα το 1997 ήταν κοντά στα επίπεδα του 1990, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην ενεργειακή απόδοση και παρά τη μεταστροφή από τον άνθρακα και το πετρέλαιο στο φυσικό αέριο.
☹
- Την περίοδο 1990-1998 κάθε μέρα περίπου 10 εκτάρια γης (10 γήπεδα ποδοσφαίρου) διατίθενται για κατασκευή αυτοκινητοδρόμων στην ΕΕ.

Βασικοί δείκτες

Συνολική ενέργεια και αποδοτικότητα σε άνθρακα

Απόληψη ύδατος

Καταναλωτισμός και τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών

Προκειμένου να επιτευχθεί υψηλότερη αποδοτικότητα, απαιτείται η ανάληψη δράσεων που θα επηρεάσουν το χαρακτήρα και την κλίμακα της παραγωγής και της κατανάλωσης. Μία κοινή προσέγγιση στο θέμα αυτό στην ΕΕ συνδέεται με τις πολιτικές τιμολόγησης και επιδοτήσεων.

Για να υπάρξουν ενδείξεις ορθής τιμολόγησης απαιτείται η πλήρης εσωτερίκευση του εξωτερικού κόστους, ώστε όσοι προκαλούν περιβαλλοντικές βλάβες να πληρώνουν τον ανάλογο λογαριασμό. Στο πλαίσιο των προτεινόμενων φορολογικών μεταρρυθμίσεων, μία κοινή μέθοδος εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους είναι η επιβολή περιβαλλοντικής φορολογίας.

- Οι πωλήσεις προϊόντων με οικολογική επισήμανση αυξάνονται.

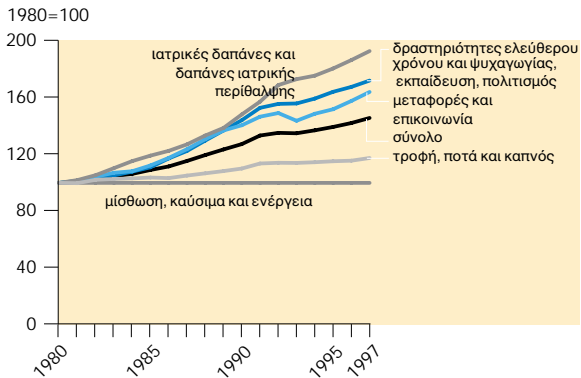
- Οι δαπάνες των νοικοκυριών έχουν σχεδόν διπλασιαστεί σε σχέση με το 1980. Αξιοσημείωτη αύξηση στους τομείς της αναψυχής, των μεταφορών (μόλις +3% στις δημόσιες μεταφορές) και του τουρισμού (+16% μεταξύ 1990 και 1997).

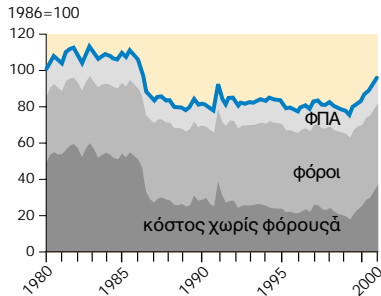
- Οι τιμές στον τομέα του τουρισμού εξακολουθούν να μειώνονται με αποτέλεσμα να αναλογούν περισσότερα ταξίδια κατά κεφαλή. Κατά συνέπεια, η ένταση του τουρισμού αυξάνεται και απειλεί την ικανότητα υποδοχής των τόπων προορισμού.
- Το εξωτερικό κόστος των μεταφορών ανέρχεται περίπου στο 8% του ΑεγχΠ. Πάνω από το 95% του κόστους αυτού αφορά τις οδικές μεταφορές.

Βασικοί δείκτες

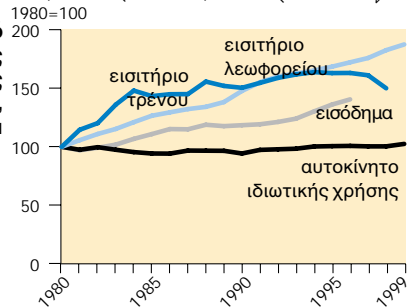
Καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών

Πραγματικό κόστος των καυσίμων

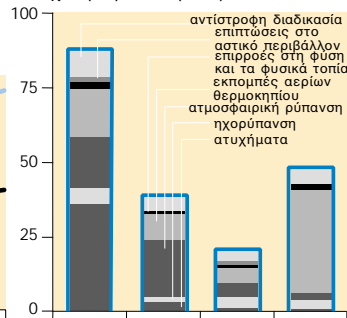

Πραγματικό κόστος της μεταφοράς επιβατών, Δανία

Μέσο εξωτερικό κόστος μεταφοράς επιβατών το 1995

ευρώ / 1000
χιλιομετρικοί επιβάτες

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

Καθώς αυξάνονται τα εισοδήματα, τα οικονομικά κίνητρα καθίστανται ολοένα και λιγότερο αποτελεσματικά, ενώ η κοινωνική αποδοχή οικονομικών μέτρων, διαρθρωτικών αλλαγών ή μέτρων με στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς θα πρέπει να εξασφαλιστεί εκ νέου. Οι ενδείξεις όσον αφορά τις τιμές θα πρέπει να συνοδεύονται από διαρθρωτικές αλλαγές.

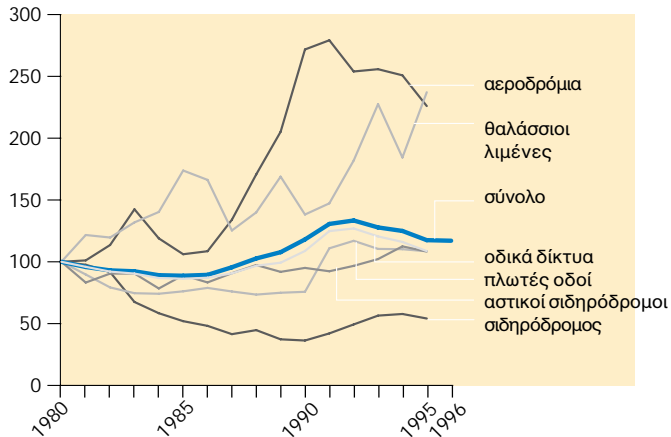
Γεγονότα και στοιχεία

- Σε ορισμένες χώρες, οι μεταφορές με αυτοκίνητο είναι φθηνότερες σε σύγκριση με τις μεταφορές με λεωφορείο και τρένο πριν από 20 χρόνια.
- Η μέση τιμή των καυσίμων για οδικές μεταφορές στην ΕΕ το 2000 ήταν χαμηλότερες σε σύγκριση με το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του '80.
- Σημειώνεται σταθερή μείωση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας για τα νοικοκυριά - περίπου 1% ετησίως σε πραγματικές τιμές μεταξύ 1985 και 1996, ενώ η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά νοικοκυριό αυξήθηκε σε ποσοστό περίπου 1%.

Βασικοί δείκτες

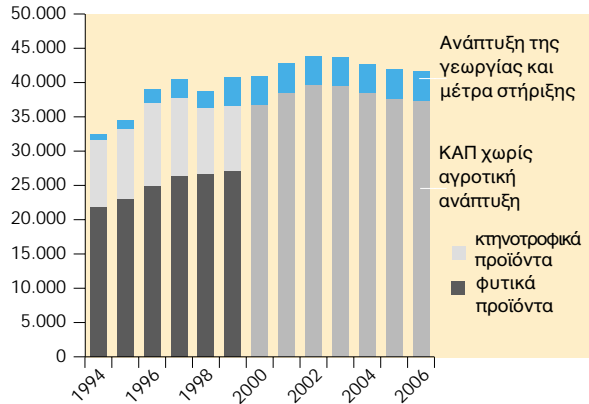
Επενδύσεις υποδομής στον τομέα των μεταφορών

1980=100

Δαπάνες στον τομέα της κοινής αγροτικής πολιτικής

εκατομμύρια ευρώ

Πολιτικές ενσωμάτωσης

Η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών στόχων σε τομεακές πολιτικές απαιτεί εργαλεία περιβαλλοντικής πολιτικής στο επίκεντρο των οικονομικών δραστηριοτήτων. Αυτό αποτελεί ουσιώδες στοιχείο των κοινοτικών στρατηγικών τομεακής ενσωμάτωσης, όπως αναφέρθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Κάρντιφ το 1998.

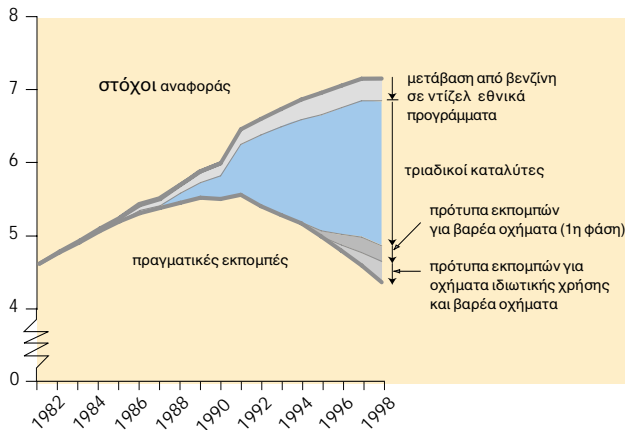
Η ανάλυση παλαιότερων εξελίξεων δείχνει ότι τα ρυθμιστικά μέσα είναι αποτελεσματικά όταν απαιτούνται μεγάλες μειώσεις του περιβαλλοντικού αντίκτυπου ή κατάργηση ρυπογόνων προϊόντων. Ορισμένες φορές, οι τομεακές πολιτικές είναι ήδη αποτελεσματικές ακόμα και χωρίς ρητή ενσωμάτωση περιβαλλοντικών προβληματισμών. Για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες, το σύστημα ποσοστώσεων γάλακτος φαίνεται ότι είχε μεγαλύτερη επίδραση στη μείωση

- Οι τριαδικοί καταλύτες αποτελούν το σημαντικότερο μέτρο αντιμετώπισης της αύξησης εκπομπών οξειδίου του αζώτου λόγω της αύξησης των οδικών μεταφορών. Οι εκπομπές θα ήταν κατά 50% υψηλότερες το 1998 εάν δεν είχε ληφθεί το σύνολο των μέτρων.
- Περίπου το ήμισυ της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του θείου από τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής μπορεί να αποδοθεί στην εισαγωγή της αποθείωσης καυσαερίων και στη χρήση άνθρακα και πετρελαίου καύσης με χαμηλότερη περιεκτικότητα θείου στους συμβατικούς σταθμούς θερμικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Οι εισροές βαρέων μετάλλων στην ατμόσφαιρα στη Βόρεια Θάλασσα μειώθηκαν μεταξύ 1987 και 1995, καταδεικνύοντας τις επιπτώσεις των πολιτικών μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις χώρες γύρω από τη Βόρεια Θάλασσα.

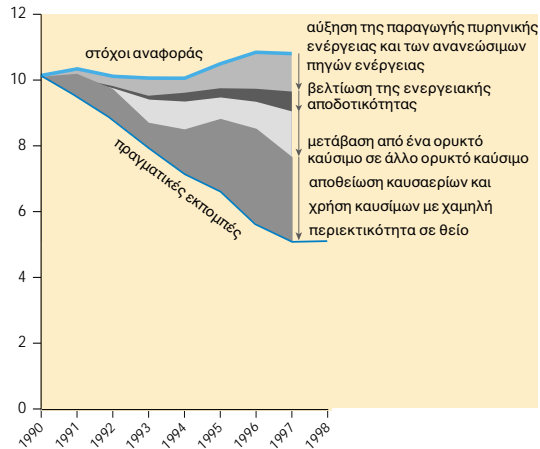
Μείωση των εκπομπών οξειδίου του αζώτου που οφείλονται στην οδική κυκλοφορία

εκατομμύρια τόνοι

Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του θείου που οφείλονται στην παραγωγή ενέργειας

εκατομμύρια τόνοι

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

της χρήσης κοπριάς και των εκπομπών αμμωνίας σε σύγκριση με την εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής.

Η πολιτική ενσωμάτωσης απαιτεί εντονότερη αναζήτηση παρόμοιων συνεργειών. Η σύναψη διεθνών συμφωνιών φαίνεται να είναι αποτελεσματική, όμως γενικά αποδίδουν με αργό ρυθμό.

Τα μέσα που βασίζονται στην αγορά είναι ορισμένες φορές αποτελεσματικά μεμονωμένα, λειτουργούν όμως επίσης υποστηρικτικά, ενισχύοντας τα άλλα μέσα και παρέχοντας πηγές χρήματος για οικονομική ενίσχυση της περιβαλλοντικής καινοτομίας. Σε πολλές περιπτώσεις, οι φόροι και τα οικονομικά κίνητρα δεν είναι αρκετά ισχυρά, με αποτέλεσμα την ατελή εσωτερίκευση εξωτερικών παραγόντων και την παροχή μεγάλης ελευθερίας για τις οικονομικές δραστηριότητες.

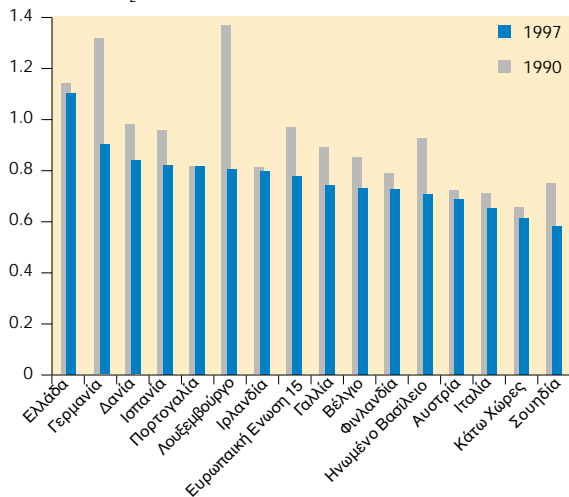
Γεγονότα και στοιχεία

- Οι συγκεντρώσεις αμμωνίου και φωσφόρου μειώθηκαν στους ποταμούς της ΕΕ τη δεκαετία του 1990 αντανακλώντας τη γενική βελτίωση της επεξεργασίας λυμάτων.
- Η χρηματοδοτική ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης (συμπεριλαμβανομένων γεωργο-περιβαλλοντικών μέτρων) αυξήθηκε από 5% το 1996 σε 10% το 2000.
- Άνω του 20% των αγροκτημάτων στην ΕΕ καλυπτόταν από γεωργο-περιβαλλοντικά μέτρα το 1998, ενώ ένας στους επτά αγρότες είχε συνάψει γεωργο-περιβαλλοντική σύμβαση. 😊
- Σε πολλές χώρες, η αγορά οργανικών προϊόντων εξακολουθεί να είναι μικρή· ωστόσο παντού εξαπλώνεται.
- Οι επενδύσεις σε υποδομή στον τομέα των μεταφορών στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 17% την περίοδο 1980-1996 όμως τα μερίδια των επενδύσεων στα διάφορα μέσα μεταφοράς παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητα: περίπου τα 2/3 για τις οδικές μεταφορές και το 1/3 για τις σιδηροδρομικές.

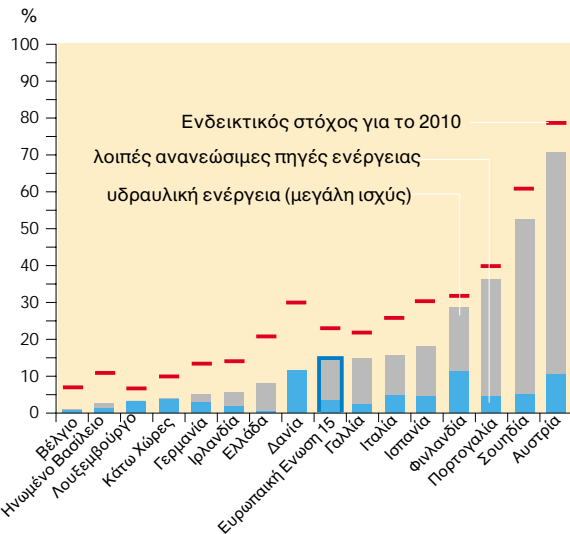
Βασικοί δείκτες

Περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα στο πλαίσιο της παραγωγής συμβατικής θερμικής ενέργειας

1000 τόνοι CO₂/TWh

Μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη συνολική κατανάλωση ηλεκτρισμού

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

Επίσης, οι περιβαλλοντικοί φόροι καθίστανται λιγότερο αποτελεσματικοί εάν το εισόδημα (μίας επιχείρησης ή ενός νοικοκυριού) αυξάνεται ταχύτερα από τους συντελεστές φορολογίας. Μέσα, όπως οι εθελοντικές συμφωνίες, θεωρούνται γενικά σημαντικά λόγω των ήπιων αποτελεσμάτων τους, δεδομένου ότι αυξάνουν την υποστήριξη και την αποδοχή άλλων εργαλείων και βελτιώνουν τις συνθήκες αποτελεσματικής εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και της πολιτικής ενσωμάτωσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν είναι καλά σχεδιασμένες, οι εθελοντικές συμφωνίες έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές από περιβαλλοντική άποψη.

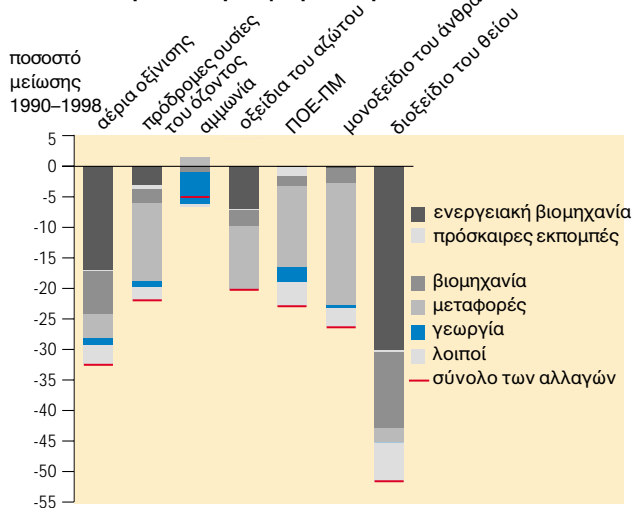
Είναι εμφανή τα σημάδια επέκτασης μίας βιώσιμης αναπτυξιακής πολιτικής: οι περιβαλλοντικές ρυθμίσεις εξελίσσονται σε ρυθμίσεις ολοκλήρωσης, για παράδειγμα με

Γεγονότα και στοιχεία

- Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συμβάλλουν σήμερα κατά 14 % στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ. Αν και αυξήθηκαν κατά 3% περίπου την περίοδο 1989-98, απαιτείται μία ετήσια αύξηση 5,5% προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για το 2010.
- Το μερίδιο της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας στην ακαθάριστη ηλεκτροπαραγωγή στην ΕΕ αυξήθηκε από 9 % το 1994 σε 11% το 1998. Το ποσοστό αυτό είναι κατά 7% χαμηλότερο σε σχέση με τον κοινοτικό στόχο του 18% έως το 2010.
- Από το 1990 παρατηρείται σημαντική αύξηση του τουρισμού με οικολογική επισήμανση σε εθνικό και υπο-περιφερειακό επίπεδο, αλλά παραμένει πολύ περιορισμένη.
- Μία σημαντική επίπτωση της θετικής εξέλιξης όσον αφορά τον καθαρισμό των λυμάτων είναι η αύξηση της συνολικής παραγωγής ιλύος. Παρά την αναμενόμενη αύξηση της ανακύκλωσης, το συνολικό ποσό ιλύος προς διάθεση αναμένεται ότι θα έχει αυξηθεί κατά 50% το 2005.

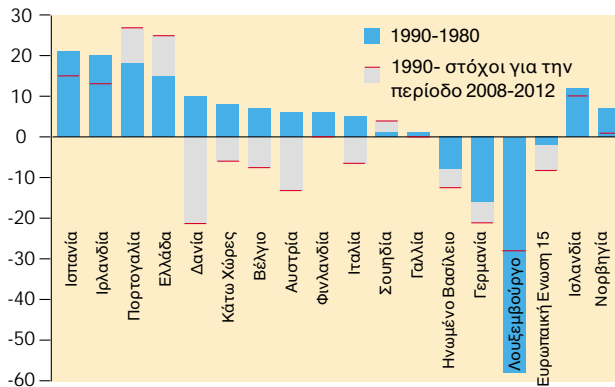
Βασικοί δείκτες

Συνεισφορά των τομέων στη μείωση των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων

Εκπομπές των αερίων θερμοκηπίου μεταξύ 1990-1998 συγκρινόμενες με τους στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Κιότο

ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ 1990-1998

Υφιστάμενες προκλήσεις σε θέματα πολιτικής

την πολιτική για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης και την ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων. Η εφαρμογή περιβαλλοντικών φόρων εξελίσσεται σε μία ευρύτερη οικολογική φορολογική μεταρρύθμιση. Οι συμφωνίες με οικονομικούς φορείς όσον αφορά την περιβαλλοντική τους συμπεριφορά εξελίσσονται σε συμβάσεις που καλύπτουν πλήρως την οικονομική διαδικασία, όπως στην περίπτωση των συμβάσεων διαχείρισης στον τομέα της γεωργίας.

Η σύνταξη ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη σε υψηλό πολιτικό επίπεδο θα ενθαρρύνει την περαιτέρω ενσωμάτωση κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών προβληματισμών.

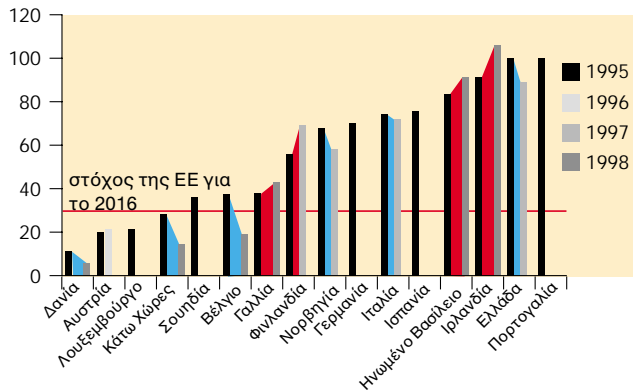
Γεγονότα και στοιχεία

- Τα πρότυπα ενέργειας για τα νοικοκυριά και η εισαγωγή πιο αποδοτικών ηλεκτρικών συσκευών και εγκαταστάσεων θέρμανσης δεν οδήγησαν σε μείωση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας και ηλεκτρισμού από τα νοικοκυριά.
- Το μερίδιο των πλέον φιλικών προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς (σιδηροδρομικές, χερσαίες πλωτές, ακτοπλοϊκές μεταφορές) μειώθηκε κατά 10% την περίοδο 1980 έως 1998.
- Πάνω από 3 εκατομμύρια αγροκτήματα εξαφανίστηκαν στην ΕΕ μεταξύ 1975 και 1995. Αυτό οφείλεται ειδικότερα στις αυξήσεις κλίμακας που υποστηρίχθηκαν από την ΚΑΠ. Αυτό οδήγησε, σε συνδυασμό με μία μείωση της τάξης του 12% των μόνιμων βοσκοτόπων, σε σημαντική επικέντρωση στη γεωργική παραγωγή.
- Το 66 % των βιοαποικοδομήσιμων αστικών αποβλήτων καταλήγει σε χωματερές. Καμία βελτίωση δεν έχει σημειωθεί στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά διάθεσης σε χωματερές.

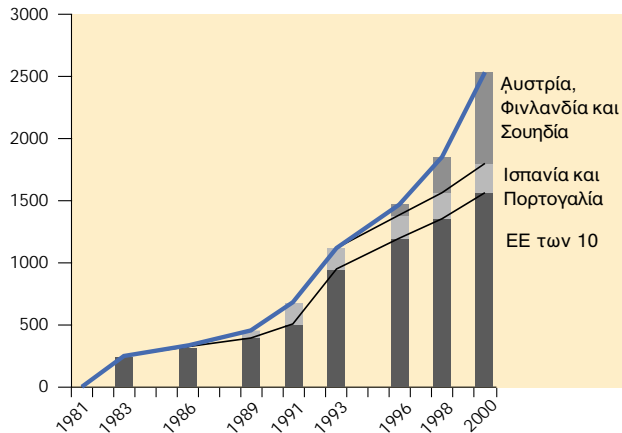
Βασικοί δείκτες

Αστικά βιοδιασπόμενα απόβλητα – μερίδιο απόρριψης (σε ποσοστό του συνόλου)

Φύση και βιοποικιλότητα: καθορισμός των ζωνών ειδικής προστασίας

Αριθμός των ζωνών

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Σήματα από το περιβάλλον 2001 - Σύνοψη

Λουξεμβούργο: Οργανισμός Εκδόσεων για την
Ευρωπαϊκή Ένωση

2001 — 23 p. — 21 x 9,9 cm

ISBN 92-9167-279-3

Έντυπο παραγγελίας

Παρακαλώ να μου αποστείλετε αντίτυπα: της έκθεσης «*Environmental Signals 2001*» ΕΕΑ 2001, 112 σελ. ISBN 92-9167-270-X, αριθμός καταλόγου: TH-36-01-653-EN-C, η τιμή στο Λουξεμβούργο είναι 16 ευρώ.

**Συμπληρώστε το παρόν έντυπο με ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ και αποστείλετέ το σε βιβλιοπωλείο της αρεσκείας σας ή σε έναν από τους αντιπροσώπους πωλήσεων της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων της ΕΕ στη διεύθυνση:
<http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm>**

Όνοματεπώνυμο: _____ **Ημερομηνία:** _____

Διεύθυνση: _____

Τηλέφωνο: _____ **Υπογραφή:** _____

Venta Salg Verkauf Πωλήσεις Sales Vente Vendita Verkoop Venda Myynti Försäljning
<http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm>

<p>BELGIQUE/BELGIE</p> <p>Jean De Lamoy Avenue du Roi 202/Koningslaan 202 B-1190 Bruxelles/Brussel Tel. (32-2) 538 43 08 Fax (32-2) 538 08 41 E-mail: jean.de.lamoy@infoboord.be URL: http://www.jean-de-lamoy.be</p> <p>La librairie européenne/de De Europese Boekhandel Rue de la Loi 244/Wetstraat 244 B-1040 Bruxelles/Brussel Tel. (32-2) 295 26 39 Fax (32-2) 725 08 60 E-mail: mail@ibeurop.be URL: http://www.ibeurop.be</p> <p>Moniteur belge/Belgisch Staatsblad Rue de Louvain 40-42/Louiseneweg 40-42 B-1050 Bruxelles/Brussel Tel. (32-2) 559 22 11 Fax (32-2) 511 01 84 E-mail: eustales@just.fgov.be</p> <p>DANMARK</p> <p>J. H. Schultz Information A/S Herstvedvej 12 DK-2620 Albertslund Tel. (45) 43 63 23 00 Fax (45) 43 63 19 69 E-mail: schultz@schultz.dk URL: http://www.schultz.dk</p>	<p>DEUTSCHLAND</p> <p>Bundesanstalt Verlag GmbH Vertriebsabteilung Anstaltskammer Straße 192 D-50521 Köln Tel. (49) 201 97 66 80 Fax (49) 2211 97 66 82 78 E-Mail: vertrieb@bundesanstaltverlag.de URL: http://www.bundesanstaltverlag.de</p> <p>ΕΛΛΑΔΑ/GREECE</p> <p>G. C. Eltheroudakis SA International Bookstore Panepistimou 17 GR-10564 Athina Tel. (30-1) 331 41 80/1/2/3/4/5 Tel. (30-1) 323 98 21 Fax (30-1) 323 98 21 E-mail: eltheroudakis@net.gr URL: eltheroudakis@hellasnet.gr</p>	<p>ESPAÑA</p> <p>Boletín Oficial del Estado Teléfono 27 E-28014 Madrid Tel. (34) 915 38 21 11 (libros) Tel. (34) 913 84 17 15 (suscripción) Fax (34) 915 38 21 21 (libros) 913 84 17 14 (suscripción) E-mail: clientes@com.boe.es URL: http://www.boe.es</p> <p>Mundi Prensa Libros, SA Castell, 37 E-28001 Madrid Tel. (34) 914 36 37 00 Fax (34) 915 75 39 98 E-mail: libreria@mundiprensa.es URL: http://www.mundiprensa.com</p>	<p>FRANCE</p> <p>Journal officiel Service des publications des CE 28, rue Deseux F-75727 Paris Cedex 15 Tel. (33) 140 58 77 31 Fax (33) 140 58 77 00 E-mail: europublications@journal-officiel.gouv.fr URL: http://www.journal-officiel.gouv.fr</p>	<p>IRELAND</p> <p>Alan Hanna's Bookshop 2710 Lower Rathmines Road Dublin 6 Tel. (353-1) 496 73 98 Fax (353-1) 496 02 28 E-mail: hanna@iol.ie</p>	<p>ITALIA</p> <p>Licosas Spa Via Duca di Calabria, 1/1 Casella postale 552 I-60125 Firenze Tel. (39) 055 64 83 1 Fax (39) 055 64 12 57 E-mail: licosa@licosa.com URL: http://www.licosa.com</p>	<p>LUXEMBOURG</p> <p>Messagegrés du livre SARL 5, rue Raiffeisen L-2411 Luxembourg Tel. (352) 40 10 20 Fax (352) 49 06 61 E-mail: mail@mdl.lu URL: http://www.mdl.lu</p>	<p>NETERLAND</p> <p>SDU Servicecentrum Uitgevers Christoffel Plantijnstraat 2 Postbus 20014 2500 EA Den Haag Tel. (31-70) 37 8 98 80 Fax (31-70) 37 8 97 83 E-mail: sdu@sdu.nl URL: http://www.sdu.nl</p>	<p>OSTERREICH</p> <p>Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung GmbH Kohlmarkt 16 A-1014 Wien Tel. (43-1) 53 16 11 00 Tel. (43-1) 53 16 11 67 E-Mail: manz@schwinge.at URL: http://www.manz.at</p>	<p>PORTUGAL</p> <p>Distribuidora de Livros Bertrand Ld.ª Grupo Bertrand, SA Rua das Terras dos Vales, 4-A Apartado 60037 P-2700 Amadora Tel. (351) 214 95 87 87 Fax (351) 214 96 02 55 E-mail: db@bp.pt</p> <p>Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA Sector de Publicações Oficiais Rua Esboço, Edifício 135 P-2501 Lisboa Tel. (351) 213 94 57 00 Fax (351) 213 94 57 50 E-mail: spoc@inm.pt URL: http://www.inm.pt</p>	<p>SUOMI/FINLAND</p> <p>Akatemien Kirjakauppa/ Akademien ka. Bokhandeln Keskuskatu 1/Centratgatan 1 PL/PB 128 FIN-00101 Helsinki/Helsingfors P./fin (358-9) 121 44 18 F./fax (358-9) 121 44 35 Sähköposti: sps@akatemien.com URL: http://www.akatemien.com</p>	<p>SVENSK</p> <p>BTJ AB Träpöngögen 11-13 S-221 82 Lund Tel. (46-46) 18 00 00 Fax (46-46) 30 79 47 E-post: btjeu-pub@btj.se URL: http://www.btj.se</p>	<p>UNITED KINGDOM</p> <p>The Stationery Office Ltd Customer Services PO Box 29 Norwich NR3 1GN Tel. (44) 870 60 05-52 Tel. (44) 870 60 05-53 Fax (46-2) 97 45 45 E-mail: book.orders@hso.co.uk URL: http://www.itsofficial.net</p>	<p>ISLAND</p> <p>Bokabúð Larusar Blöndal Skjalvörðunng 2 IS-101 Reykjavík Tel. (354) 552 55 40 Fax (354) 552 55 60 E-mail: bokabud@sinnet.is</p>	<p>NORGE</p> <p>Sweis Blackwell AS Østervokstien 18 Boks 6512 Etterstad N-0606 Oslo Tel. (47) 22 97 45 00 Fax (47) 22 97 45 45 E-mail: info@nro.sweisblackwell.com</p>	<p>SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA</p> <p>Euro Info Center Schweiz c/o OSEC Stampfenbachstraße 65 F-492 CH-8035 Zürich Tel. (41-1) 365 53 15 Fax (41-1) 365 54 11 E-mail: eics@osec.ch URL: http://www.osec.ch/eics</p>	<p>BALGARIA</p> <p>Europress Euromedia Ltd 59, Blvd Vitosha BG-1000 Sofia Tel. (359-2) 980 37 66 Fax (359-2) 980 42 30 E-mail: Milena@nbcx.dl.bg URL: http://www.eurpress.bg</p>	<p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <p>UVIS odd. Publikaci Havelskova 22 CZ-130 00 Praha 3 Tel. (420-2) 22 72 07 34 Fax (420-2) 22 71 57 38 URL: http://www.uvis.cz</p>	<p>CYPRUS</p> <p>Cyprus Chamber of Commerce and Industry PO Box 21455 CY-1509 Nicosia Tel. (357-2) 98 97 52 Fax (357-2) 66 10 44 E-mail: demetrap@cci.org.cy</p>
--	--	---	---	--	---	--	---	---	---	---	--	---	--	--	---	---	---	--

EESTI**Easti Kaubandus-Tööstuskoda**

(Estonian Chamber of Commerce and Industry)
Toom-Kooli, 17
EE-10130 Tallinn
Tel. (372) 646 02 44
Fax (372) 646 02 45
E-mail: einfo@koda.ee
URL: http://www.koda.ee

HR/VATSKA**Mediaterade Ltd**

Pavla Zagreb 1
HR-10000 Zagreb
Tel. (385-1) 48 1 94 11
Fax (385-1) 48 1 94 11

MAGYARORSZÁG**Euro Info Service**

Szt. István Krt.12
II emelet 1/A
P.O.Box 1039
H-1137 Budapest
Tel. (36-1) 329 21 70
Fax (36-1) 349 20 53
E-mail: euroninfo@euroninfo.hu
URL: http://www.euroninfo.hu

MALTA**Miller Distributor s Ltd**

Malta International Airport
P.O. Box 2205
Luqa QO 05
Tel. (356) 66 44 88
Fax (356) 67 67 99
E-mail: gmwrt@usasa.net

POLSKA**Ar's Polonia**

Krakowskie Przedmieście 7
Sk. pocztowa 1001
PL-00-950 Warszawa
Tel. (48-22) 826 12 01
Fax (48-22) 826 62 40
E-mail: bookst19@arspolona.com.pl

ROMÂNIA**Euromedia**

Str Dionisie Lupu nr. 65, sector 1
RO-70184 Bucuresti
Tel. (40-1) 315 44 03
Fax (40-1) 312 96 46
E-mail: euromedia@emaltcity.com

SLOVAKIA**Centrum VTI SR**

Nám. Slobody, 19
SK-81223 Bratislava
Tel. (421-7) 54 41 83 64
Fax (421-7) 54 41 83 64
E-mail: europ@vtb01.silk.studio.sk
URL: http://www.silk.studio.sk

SLOVENIJA**Gospodarski Vestnik**

Dunajska cesta 5
SI-1000 Ljubljana
Tel. (386) 613 70 18 40
Fax (386) 613 09 16 45
E-mail: europ@gvvestnik.si
URL: http://www.gvvestnik.si

TÜRKIYE**Dünya Yatırım AŞ**

100. Yıl Mahallesi 34440
TR-80050 Başpazarı/İstanbul
Tel. (90-212) 629 46 89
Fax (90-212) 629 46 27
E-mail: info@dunya-gazete.com.tr

ARGENTINA**World Publications SA**

Av. Corodoba 1877
C1120 AAA Buenos Aires
Tel. (54-11) 48 15 81 56
Fax (54-11) 48 15 81 56
E-mail: wpbbooks@infovia.com.ar
URL: http://www.wpbbooks.com.ar

AUSTRALIA**Hunter Publications**

P.O. Box 404
Aldersford, Victoria 3067
Tel. (61-3) 94 17 53 61
Fax (61-3) 94 19 71 54
E-mail: jpdavies@ozemail.com.au

BRESIL**Livraria Camões**

Rua Biliencourt da Silva, 12 C
20043-900 Rio de Janeiro
Tel. (55-21) 282 47 78
Fax (55-21) 282 47 78
E-mail: livraria.camoes@incm.com.br
URL: http://www.inc.com.br

CANADA**Les éditions La Liberté Inc.**

3020, Chemin Sainte-Foy
Sainte-Foy, Québec G1X 3V6
Tel. (1-416) 658 37 63
Fax (1-800) 567 54 49
E-mail: liberte@mediom.qc.ca

Renour Publishing Co. Ltd

5369 Chemin Candok, Road, Unit 1
Ottawa, Ontario K1G 1S3
Tel. (1-613) 745 26 65
Fax (1-613) 745 76 69
E-mail: order.dept@renourbooks.com
URL: http://www.renourbooks.com

EGYPT**The Middle East Observer**

41 Sherif Street
Cairo
Tel. (20-2) 392 69 19
Fax (20-2) 393 97 32
E-mail: inquiry@meobserver.com
URL: http://www.meobserver.com.eg

INDIA**EBIC India**

3rd Floor, Y. B. Chavan Centre
Gen. Bhabhisia Marg,
Mumbai 400 021
Tel. (91-22) 282 60 64
Fax (91-22) 285 45 64
E-mail: ebicindia@vsnl.com
URL: http://www.ebicindia.com

JAPAN**PSI-Japan**

Asahi Sanbanchō Plaza #206
7-1, Sanbanchō, Chiyoda-ku
Tokyo 102
Tel. (81-3) 32 34 69 21
Fax (81-3) 32 34 69 15
E-mail: books@psi-japan.co.jp
URL: http://www.psi-japan.co.jp

MALAYSIA**EBIC Malaysia**

Suite 45 02, Level 45
Plaza MBI (Letter Box 45)
8, Jalan Yap Kwan Seng
50450 Kuala Lumpur
Tel. (60-3) 21 62 92 98
Fax (60-3) 21 62 61 98
E-mail: ebc@tm.net.my

MEXICO**Mundi Prensa Mexico, SA de CV**

Río Panama, 141
Colonia Cuauhtémoc
MX-06500 Mexico, DF
Tel. (52-5) 533 56 58
Fax (52-5) 514 67 99
E-mail: 1015452361@compuserve.com

PHILIPPINES**EBIC Philippines**

19th Floor, PS Bank Tower
Sen. Gil J. Puyat Ave. cor. Tindalo St.
Makati City
Metro Manila
Tel. (63-2) 759 66 80
Fax (63-2) 759 66 90
E-mail: ecpcom@gbpe.com.ph
URL: http://www.ecp.com

SOUTH AFRICA**Eurochamber of Commerce in South Africa**

P.O. Box 78 1738
2146 Sandton
Tel. (27-11) 884 39 52
Fax (27-11) 883 35 73
E-mail: info@eurochamber.co.za

SOUTH KOREA**The European Union Chamber of Commerce in Korea**

5th Fl. The Shilla Hotel
202, Jangchung-dong 2 Ga, Chung-ku
Seoul 100-392
Tel. (82-2) 53-563 1/4
Fax (82-2) 22 53-5635/6
E-mail: eucock@eucock.org
URL: http://www.eucock.org

SRI LANKA**EBIC Sri Lanka**

Trans Asia Hotel
119, Sir Chittampalam
A. Gnanaraj Mahawata
Colombo 2 07 4 71 50 78
Tel. (94-1) 44 87 79
E-mail: ebcsl@sri.net.lk

UNITED STATES OF AMERICA**Bern Associates**

4611-F Assembly Drive
Lanham MD 20706-4391
Tel. (1-800) 274 44 47 (toll free telephone)
Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax)
E-mail: query@bernan.com
URL: http://www.bernan.com

AUTRES PAYS**ANDERE LÄNDER/OTHER COUNTRIES/****ANDRES PAYS**

Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer Wahl/please contact the sales office of your choice/veuillez vous adresser au bureau de vente de votre choix

Office for Official Publications of the European Communities

2, rue Meeûs
L-2985 Luxembourg
Tel. (352) 29 29-4245
Fax (352) 29 29-4275
E-mail: info-info-op@cec.eu.int
URL: http://eur-op.eu.int

Σχετικά με την έκθεση

Τα σήματα για το περιβάλλον 2001 είναι η δεύτερη έκθεση μίας σειράς που δημοσιεύει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος για φορείς χάραξης πολιτικής υψηλού επιπέδου στις χώρες μέλη του ΕΟΠ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κύριος στόχος της είναι να παρουσιάσει βασικούς περιβαλλοντικούς δείκτες με σκοπό τη σύνταξη εκθέσεων, σε τακτική και συνεπή βάση, σχετικά με την πρόοδο σε ορισμένους τομείς πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η έκθεση παρουσιάζει επίσης μία συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων των χωρών(κατονομάζοντας τόσο τις θετικές όσο και τις αρνητικές επιδόσεις).

Η έκθεση τονίζει επιλεγμένα ζητήματα· κάθε έκθεση σε μία σειρά δεν έχει ως στόχο να είναι εμπειρισταωμένη. Για ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τα ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά προβλήματα, οι αναγνώστες θα πρέπει να ανατρέξουν σε άλλες εκδόσεις του ΕΟΠ, όπως οι εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος ή οι θεματικές εκθέσεις, οι οποίες στο σύνολό τους διατίθενται στην ιστοθέση του ΕΟΠ

(<http://www.eea.eu.int>). Η ιστοθέση αυτή παρέχει επίσης μία πύλη για λεπτομερείς περιβαλλοντικές πληροφορίες σε ευρωπαϊκό, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, όπως ανάλυση μέσων (π.χ. οικολογικών φόρων) και συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, βέλτιστη πρακτική, άμεσα διαθέσιμες πληροφορίες για επιχειρήσεις και τοπικές αρχές, εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος σε εθνικό επίπεδο.
(<http://service.eea.eu.int/envirowindows/index.shtml>).

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των
Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Luxembourg

